

WIADOMOSCI WARSZAWSKIE

W SOBOTĘ DNIA 1. SIERPNIA ROKU 1767.

Z Warszawy d. 1. Sierpnia. i innemi rzeczoney Konfедера-
Najjaśnieyszy Król Jmć P. N. cyi. Officyalistami w przeszły
M. wraz z Panami tu przyto- Wtorek po godzinie 10 w nocy
mnemi dnia wczorayszego znay- przybywłszy tu, oddawał naza-
dował się na nabożeństwie u iutrz wizytę Xiążęciu Jmci Re-
Jchmć XX. Jezuitów Mazowiec- pniłowi Pełnomocnemu Dwo-
ckich doroczną uroczystość S. ru Roslyiskiego Posłowi. Po-
Ignacego u siebie obchodzących, dobnież na tymże samym dniu
na którym Jmć X. Biskup Ki- tak od pomienionego Xiążęcia
iowski śpiewał *Pontificaliter* Mszą Jmci Posła, iako też Xiążęcia
Świętą. Jmci Nominaata Prymasa, i wielu

Xiążę Jmć Radziwiłł Marsza- innych Panów tu obecnych był
łek Generalney Konfederacyi odwiedzany. Dnia wczoray-
Koronney w kompanii z Jmć P. szego o godzinie 6. z południał
Rzewulskim Chorążym W. Litt: Xiążę Jmć Marszałek Radziwiłł

złożywszy u siebie w Pałacu Sef-
fya Sądów Konfederacyjnych,
przez dwie blisko godziny wspólnie
z przytomnemi tu Jchmć
skonfederowanemi kontynuował
iż w nieprzytomności Arbitrów,
a potem onęż do dnia iutrzey-
szego na godzinę piątą po południu
solwować nakazał.

Jmć P. Pocięj Strażnik W.
W. X. Lit: dnia zaonegdajszego
przed południem tu nadiechał.

Z Krótfzyna d. 20. Lipca.

J. O. z Mniszchów Potocka Ka-
fztelanowa Krakowska Hetma-
nowa Wielka Koronna, ziechaw-
szy tu przeszłego Miesiąca do
Wielkopolskich Dóbr swoich, za-
łożyła uroczyście pierwszy Ka-
mien na nowy wspaniały Kościół
dla Jchćdów XX. Trynitarzów w
przytomności godnych Osób mia-
nowicie Dam dyftyngwówanych.
Po zakończoney ceremonii Jchmć
XX. Trynitarze winne podzię-
kowanie J. O. Fundatorce swojej
za tak wielką Łaskę złożyli, z
oświadczeniem csebliwego u-
kontentowania od przytomnych,
którzy dawno życzyli tego, aby
fabryka nowego Kościoła swóy
początek wzięła.

*W Mordach na Podlasiu d. 27.
Lipca.* Jmć P. Jakub Ciecierski
Podstoli Drobiecki sprawił solen-

ne Exekwie za Duszę ś. p. Jmci
P. Grodziekiego Podczaszego
Zatorkiego Oycy Jeymci Zony
swoiey.

Z Lizbony d. 27. Czerwca.

Pan Simonin, który w niebytno-
ści Kawalera *de St. Priest* ma ia-
ko Kontul staranie o sprawach
Francuzkich odebrał przeszłego
piątku przez Kuryera od Dwor-
u swego list z powinżowaniem
Królowi Portugalskiemu wzglę-
dem szczęśliwego rozwiązania
Xiężny Brazylii. Król Jmć Chrze-
ściański iako Ociec chrzestny
przyśłał kokardę bogato dyamen-
tami sadzoną, na której ródza z
kamieni drogich zamiast węzła
ulożona jest, dla Xiążęcia male-
go. Swóy portret w miniatu-
rze także diamentami osadzony
dla Don *Juan de Braganza*. Parę
zauszniczek dyamentowych z
złotą tabakierą swóim portretem
ozdobioną i brilantami sadzoną
dla Guwernantki młodego Xią-
żęcia. Krzyż dyamentowy dla
Patryarchy, i złotą tabakierę
dla mamki Xiążęcey.

Z Cadix d. 19. Czerwca.

Dnia 30 przeszłego miesiąca
Fregata *Junona*, z statkiem S.
Jańa i okrętem szczęśliwym wy-
szła do *Portorico* z różnemi to-
warami. Na Fregacie wyiechał
Pan *de la Colina* do *Hawany*, gdzie

S U P L E M E N T

DO WIADOMOSCI WARSZAWSKICH

W SOBOTĘ DNIA 1. SIERPNIA ROKU 1767

Z Rzymu d. 4. Lipca. Zniwo z łaski Boskiej jest barzo dobre tego roku i uwalnia nas od boiaźni niedostatku, w którym przez kilka lat zostawaliśmy. Dla lepszego ubeśpieczenia się zakazano wywozić zboża za granice. W Niedzielę przeszłą Naród Toskański znajdujący się wtuteyszym Mieście słuchał Mszy solenney w Kościele S. Jana, po ktòrey śpiewano *Te DE-UM Laudamus*, z okoliczności ozdrowienia Cesarzowy Kròlowy, a Baron *de S. Odile* Minister Toskański dawał wielką ucztę dla Szlachty swego narodu. Wielki Koniusz *Colonna* prezentował Oycu S. z ceremoniami zwyczajnem i imieniem Kròla obu *Sycylii* Konia, według dawnego zwyczaju. Ociec S. wzruszony politowaniem nad Miastem *Spoletto*; posłał tamiecznym Obywatelom dzieścię tysięcy Talarów dla ich wspomóżenia.

Z Liworny d. 1. Lipca. Dnia 24 przeszłego miesiąca przybył tu statek z *Marsylii* z sprzętami i Dworem Xiężny Wdowy *de Craon*, ktòry wysiadłszy na ląd udał się do Florencyi. Statek Korsykański pod banderą swego narodu przyplłynął do tuteyszego Portu z wielką łodzią *Genueńską*, którą na morzu zachwycił. Tenże statek napadłszy na okręt Maltański pod banderą *Genueńską* oglądał go, i poznawszy, że nie był nieprzyjacielski wolno puścił.

Z Wersalu d. 4. Lipca. Dnia 1 tego miesiąca Król Jmć z Kròlową, z Delfinem Hrabiami Prowańskim i Artezyjskim, z

Królewną Adelaydą i Xieźniczkami Wiktoryą, Zofią i Ludwiką wyjeżdżał na pole *de Marly*, gdzie był popis Granadyerów, Gwardyi, Muszkietierów, i lekkich chorągwi. We śrzodę przeszła X. *Petity* Kaznodzieia Królowy Jeymci miał honor oddać Familii Królewskiej Księgę: *Wstęp do umiejętności nauk i sztuk wyzwolonych*.

Z Paryża d. 7. Lipca. Jeden z naszych Tłumaczów w *Painboeuf* pisał, że dwie Damy w *Nantes* chorując na suchoty gdy z żadnych leków z Paryża sprowadzonych ulgi najmniejszey nie miały, postanowiły przemieszkać przez niejakı czas w chlewie krowim lecz i to im nie pomogło. Z tym wszystkim Córka iedney mająca lat 23 na tęż chorobę zapadszy bynajmniej śmiercią się ich nie odraziła. Przeniosła się dnia 3 Lutego tego roku do chlewu, w którym stało pięć krów i między niemi łóżko swoje kazała postawić. Po trzech dniach mieszkania tam swego nabyła snu, i pozbyła się womitów ustawicznych, kaszel i puchlina ustawać zaczęły apetyt się przywrócił i całe została zdrową. Przez dwa miesiące bawiła się między krowami, mając rozrywki od nawiedzających Dam, czasem przechodziła się nad ieżiorem bliskim. Jadła supę i sztukę mięsa na obiedzie, piła wino czerwone, w wieczor zaś mlecznymi potrawami się posilała. W 15 dniach o 5 godzinie z rana piła mleko gorące, a potym spała aż do śniadania. Powróciła do domu wzdrowiu doskonałym, w którym się do tych czas znayduje. To także trzeba uważać, iż chlew, w którym mieszkała pełen był gnoju, i nie wyrzucano go, chociaż pod samo łóżko się wzwyż był ułożył.

Z Londynu d. 5. Lipca. Przy końcu przeszłego miesiąca wielka rada z 124 Konfiliarzów złożona była w *St. James*. Celem obrad były nayıpierwszym Amerykańskie Osady. Uznano za rzecz koniecznie potrzebną nowe w nich uczynić rozporządzenia, któreby były pożyteczne Oyeczyźnie. Do tąd Anglia żadnego oprócz handlu pożytku z nich nie odbierała. Manufaktury Angielskie tam były zamieniane na produkcyę krajowe, które do innych Europeyskich Państw szukając zysku wy-

wożono. Tym czasem Prowincye Amerykańskie ciężarem były dla skarbu Koronnego a zwłaszcza pod czas wojny, kiedy trzeba było je bronić z wielkim kosztem. Nowe rozporządzenia zatym ustanawiają; aby Osady żywiły i utrzymywały Woysko Królewskie, i umniejszały je i powiększały według woli Króla; aby płaciły podatek do skarbu, czego do tych czas nie czyniły, gdyż pogłównie między sobą wybrawszy obracali na swoje potrzeby.

Z Londynu d. 6. Lipca. List z Lizbony pilany donosi, że ustanowiono na Wyspie *Tercera* najpierwszym z Azorskich Trybunał *Relasam* nazwany; Ta nowotność wprowadzona jest za pomocą Regimentu tam przyślanego z *O-Porto*, i tak pobudziła tamiecznych Obywatelów, iż wszyscy rzucili się do broni. Bunt zatym powstał frogi. Wielkorządca jest zabity. Wyspanie jednak nie chcą wybić się z pod władzy Portugalskiej, ale oświadczają się, iż wolą trupami polec, a niżeli iarzmo włożone znosić. Dwór Lizboński wysłał z *Tagu* cztery okręty z woyskiem dla uśmierzenia buntowników. Dnia 4. Xiążę Brunświcki dziedziczny wyjechał ztąd z całą swą Familią do *Harwich*, gdzie wsiadzie na okręt. Xiążę d^{ry} *Tork* dziś wyjechał do *Spaa*. Dwór mocno myśli o odmianie Ministrów, ponieważ niektórzy z teraźniejszych chcą urzędy swe złożyć.

Z Austrii d. 4. Lipca. Pod czas choroby Cesarzowej Królowy każdego dnia wysyłane były sztafety z Wiednia do Florencyi. W. Xiążę Toskański tak był zafasowany, iż ledwie go zatrzymano, od podróży, którą chciał przedsięwziąć do Wiednia. Cesarzowa Królowa ozdrowiawszy dała w podarunku Baronowi *de Swirthen* Doktorowi swemu 100,000 Złotych. Na podróż przyszłej Królowy obu Sycylii wysłała do Florencyi 70,000 Cekinów.

Z Berlina d. 14. Lipca. Akademia Królewska nauk i umiejętności znenu podaie pytanie, na przyszły rok: Jeśli naturalne wczelowieku skłonności można wykorzenić, i nowe zaszczerpić, i jakie sposoby są do wzmożenia skłonności dobrych, a osłabie-

nie złych? To pytanie na terazniejszy rok było podane, lecz żaden nie odpowiedział nań dowodnie i należycie. Trzeba było albowiem uważać Psychologią, albo Fizykę duszy i własności iey powszechnie roztrząsać, a razem przeniknąć naturę i początek skłonności, i z tego wniesć o przychyleniu się, które człowiek osobliwie w sobie czuje do iakiey rzeczy. Sprężyny te sekretne i nam niewiadome tym mocniej nas wzruszają, im mniej mamy poznania, a naywiększym oświeceniem przytępione być nie mogą. Ułożenie ciała wiele w tym może, a zwłaszcza kiedy od młodości i dzieciństwa człowieka przyzwyczai do pewnych myśli i pewnych poruszenia, które za czałem zdają się w Jego własność obracać, i czynią podeyrzenie, że dusza z natury bywa nieślona do upodobania w tym lub owym. Filozofia Experymentalna podaje z swej strony na przyszły rok pytanie. Jakie są sposoby na złączenie Fizyki z Ekonomią wieyłą?

Z Lipska d. 16. Lipca. Mamy pewną wiadomość, że Xiążę Dziedziczny Brunświcki dnia 2 tego miesiąca pożegnał Dwór Londyński. Spodziewaia się Jego przybycia temi czasy do Bruświka. Genuńczykowie Pułkownika Anciani wzięli do więzienia przeto, iż odwołczył wyśadzenie woyska na Kapraię. Wezuwiusz góra zaczęła ogień wyrzucać temi czasy.

Z Wiednia d. 17. Lipca. Kampamenta woysk, które miały być przedsięwzięte dla ważnych zaśzłych przyczyn są odłożone; gotowość iednak wszelka iest do nich uczyniona. Wydane niedawno rozporządzenie woyska znayduie powszechną pochwałę tak dla dobrej Ekonomii, iako też dla doskonałego porządku. Usilnie staraia się niektóre Bannaty w Węgrzech ludźmi osadzić nowe wieśki tam zakładając. Garnizon od kilku set ludzi wysłany iest do wzmocnienia Fortecy *Philippsburg*. W Królestwie Czeskim na granicach Śląskich, będzie ustanowiona linia woyska aż do *Jablunki*, które z batallionów Garnizonowych i Juwalidów ieszcze zgodnych do służby składa się.

obeymie urząd Komendanta. Na też okręty wladzono rotę Dragonii z Officerami, którzy w osadach tamecznych mają trzy-
mać załogę.

Z Londynu d. 4. Lipca.

Z Ameryki następujące mamy wiadomości. Obywatele Pensacoli w Florydzie Zachodniej zaszli w przeczkę z Wielkorządcą swoim, przeto, iż się on poważył według własnej woli rządzić, i publikować rozkazy nie dołożyszcy się Rady Jemu przydanej. Zjazd powłzechny kazał mu donieść, iż przestępnie swoje powinności, że ten, którego rady słucha, jest nieprzyjacielem Kraiu, Króla, i Angielskiego narodu. Pragnie zatem, aby napotym poduszczeniu takiemu nie dał się zwodzić. Przydają też listy, iż tysiąc ludzi Hiszpańskiego wojska z Hawany i Veracruz przybyło do Nowego Orleanu. Francuzi jednak tameczni Obywatele nie chcą odmienić zamiarów i pośpieszają się wynieść z pod iarżma Hiszpańskiego. Piszą także, iż Ponteach Król Indyjski Ottowawów przybył do Quebec i czeka na pierwszy okręt, którym wyjedzie do Anglii dla widzenia tylko Króla W. Brytannii. Trzęsienie ziemi niedawno zaszło wielkie szkody

dy sprawiło na Wyspie Cuba. W Rio Janeiro Kraiu należącym do Portugallii wielki bunt jest wszczęty dla włożonego nowego podatku na tamecznych Obywatelów.

Z Sztokolmu d. 1. Lipca.

Traktaty przyjaźni niedawno zawarte z Anglią okazane są Dworom Wiedeńskiemu i Petersburgskiemu, z których ostatni, wielce tym był ukontentowany. Regencya tutejsza postrzegszy, iż częste są z Niemiec przenosiny do Cudzych krajów, przez które wyludnienie koniecznie nastąpić musi, wydała rozkaz, ażeby żadnemu nie pozwolono przeyscia przez tutejsze Państwo, chyba by przyrzekłszy powrót, sumkę pieniężną dał na zakład. Senat co tydzień zgromadza się w Drottningholm, gdzie teraz Król Jmć przebywa. Senat Genuński zakazał swoim Kupcom, aby Szwedom summy od 800,000 Liwrów nie pożyczali, od której miano płacić po 5 od sta, i której część Hrabia de Bark Minister nasz w Wiedniu już był wziął.

Z Petersburga d. 30. Czerwca.

Oznaymiliśmy o podróży Imperatorowy Jeymci Pani naszej, teraz niektóre okoliczności tejże podróży opisuiem: w Jarella-

wiu będąc oglądała Fabrykę płótna zaleconego nie tylko w Rosyi, ale i u postronnych, będącą pod dozorem Pana *Satrapesnow*. Dnia 22 tegoż miesiąca na rozkaz Imperatorowy zgromadzone były do Przedpokoiu wszystkich Kupców Jarosławskich i Rostowskich córki, które bogato były ubrane w kamienie drogie różnego koloru i perły, aż ku zadumieniu Państwa przytomnego. Imperatorowa z osobliwszej łaski swej pozwoliła im nie w rękę ale w twarz siebie całować. Dnia 23 oglądała jedwabną Manufakturę pod dozorem Pana *Wolkow*. Między wszystkimi temi zabawami nie zaniedbywała spraw publicznych, pewne godziny na nie są wyznaczone, i częstych wysyła Kuryerów do Petersburga i do Moskwy. Szlachta Rosyjska przy okazaniu uszanowania i uniżoności swojej Pani dziękuje wszędzie za sześć dobrodziejstw sobie wyświadczonych. 1. Za wolność, która szczęśliwość ich utwierdza. 2. Za nawiedzenie łaskawe swoich poddanych. 3. Za rozporządzenie mądre Rolnictwa i Ekonomii uczynione. 4. Za zachęcenie Szlachty do Rycerskiego ćwiczenia. 5. Za zgromadzenie oneyże na ułożenie kraio-

wych Rosyjskich ustaw. 6. Za utwierdzenie Religii.

DONIESIENIE

Z Warszawy d. 1. Sierpnia.

Podaje się Publico do wiadomości, iż *Jmć P. Konsyliarz Conti Jego Xiążęcey Mości Elektora Saskiego Doktor i Okulista*, tu się znajduje, którego imię, dla skutecznych Operacyi, które czynił po różnych sławnych Miastach Europejskich, i w całej Polsce dosyć jest wstawić. Dawał także teraz świeżo, w Dreźnie się bawiąc, w obecności tamtejszych Doktorów nowe dowody swej umiejętności i dziuwej Kuracyi z osobliwym wszystkich podziwieniem. Pokazał i tu Warszawie wiele skutków swej doskonałości na Ludziach pierwszej Rangi, co całej Polsce wiadomo. Wyżej wspomniany Okulista mieszka na Krakowskim Przedmieściu, w Kamienicy Kurowskich, przy Kanclerskim Pałacu, na przeciwko *Jchmć XX. Bernardynów*, u Pana Kapitana Solarego na pierwszym piętrze w tyle na Senatorską ulicę. Ubogich bez zapłaty leczy.

Kareta podróżna na 4 osoby czerwona trypą wybita jest do przejazdów na Lesznie za Pałacem *Jmci Pana Kanclerza Koronnego u Jmć Pani Pułkownikowej Tesli*. Cena iey Czerw: Złotych 60.